

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
	OS X Mavericks op een oudere Mac	2
	Nieuw in Mavericks	2
	Vertrouwd met muis en toetsenbord	2
	Contextmenu's	6
	Het toetsenbord	7
	Het belang van een reservekopie	7
2	Introductie Mac OS X	11
	Het besturingssysteem Mac OS X	12
	Het bureaublad	13
	Het dock	14
	Finder	18
	Het menu Apple	28
	Iconen in de menubalk	31
3	Mappen en bestanden	33
	Standaardmappen	34
	Voel u thuis in de thuismap	35
	Document creëren, bewaren en openen	38
	Verplaatsen, kopiëren en alias maken	41
	Meerdere bestanden of mappen selecteren	45
4	Navigeren, zoeken en organiseren	47
	Meer kijk op vensters	48
	Vensters en hun eigenschappen	48
	Inhoud van een venster opruimen en sorteren	55
	Finder-tabbladen	56
	Toon info	57

	Mission Control	59
	Spaces	61
	Spotlight	62
	Slimme mappen maken	65
	Het dock	66
5	Systeemvoorkeuren	73
	Overzicht van Systeemvoorkeuren	74
	Persoonlijk	75
	Hardware	83
	Internet en netwerk	87
	Systeem	90
6	Programma's van Mac OS X	99
	Werken met programma's	100
	De map Programma's	102
	Hulpprogramma's	107
	iLife en iWorks	110
	iLife	111
	iWorks	113
7	Aan de slag met programma's	117
	Contacten	118
	Agenda	120
	iTunes	124
	Fotolader	132
	Photo Booth	133
	QuickTime Player	134
	Time Machine	138

8 Pret op internet	141
Internetprogramma's	142
Verbinding maken	142
Mail	143
Safari	155
Berichten	161
Account configureren voor iMessage	162
FacebookChat in Berichten	163
Berichtencentrum	164
iCloud	166
Werken met documenten in de cloud	172
Index	177

Inleiding

Wie vandaag een Apple computer koopt, is hiermee niet alleen de gelukkige eigenaar van een zeer duurzame en betrouwbare computer, maar krijgt daarbij het besturings-systeem OS X Mavericks, iLife, iWorks en diverse andere programma's gratis mee-geleverd. In dit boek leert u werken met de vele functies en mogelijkheden van Mac OS X Mavericks en de bijbehorende programma's.

OS X Mavericks op een oudere Mac

Gebruikers met een Mac waarop OS X 10.8 Mountain Lion kan worden geïnstalleerd, kunnen Mavericks gratis downloaden met het programma App Store. Dat wil niet zeggen dat u per se Mountain Lion geïnstalleerd hoeft te hebben, want ook als u nog OS X Snow Leopard (10.6.8) of OS X Lion (10.7) gebruikt, kunt u de gratis overstap naar Mavericks maken.

Nieuw in Mavericks

Er zijn diverse redenen te bedenken waarom u Mavericks als huidig besturings-systeem zou willen gebruiken. Bijvoorbeeld omdat u met deze gratis upgrade weer helemaal up-to-date bent en u hiermee profiteert van de vele verbeteringen aan OS X. Maar ook omdat u hierdoor gebruik kunt maken van twee bekende programma's van iOS: iBooks en Kaarten (Apple Maps). Daarnaast zijn er talloze functies aan programma's toegevoegd. Zoals de ondersteuning van pushnotificaties voor Safari, het gebruik van Finder-tabbladen, het toevoegen van trefwoorden aan bestanden met Tags, en de iCloud-sleutelhanger, waarmee wachtwoorden centraal worden opgeslagen en uitgewisseld met uw computer(s) en apparaten. Ook de spectaculaire verbeteringen op het gebied van energieverbruik en het gebruik van meerdere beeldschermen zijn een goede reden om Mavericks te gebruiken.

Vertrouwd met muis en toetsenbord

Voor wie pas met het werken met computers begint, leggen we eerst een aantal basishandelingen met de muis en het toetsenbord uit. Zo raakt u snel vertrouwd met de grafische gebruikersinterface van Apple Mac OS X.

Muis in de hand

Als u de muis beweegt, ziet u een pijl op het scherm bewegen: de cursor. Soms verandert de cursor van het pijltje in een ander symbool. In dat geval hebt u iets geselecteerd waarmee u extra functies tot uw beschikking krijgt.

Selecteren

U gebruikt de muis onder meer om mappen, programma's en bestanden op de computer te openen en menu's en dialoogvensters te bedienen. Als u één keer op de icoon in de rechterbovenhoek – Macintosh HD – klikt, ziet u aan de oplichtende randen en bestandsnaam van de icoon dat hij geselecteerd is. Als we het in dit boek hebben over het selecteren van een map, document of programma, weet u nu wat er wordt bedoeld.

U kunt ook de vaste schijf een nieuwe naam geven.

Blauw Klikte u na het selecteren nogmaals op de naam van een bestand, dan wordt deze blauw. De Return-toets geeft hetzelfde resultaat. Selecteer een bestand, druk op de Return-toets en typ een nieuwe naam voor het bestand.

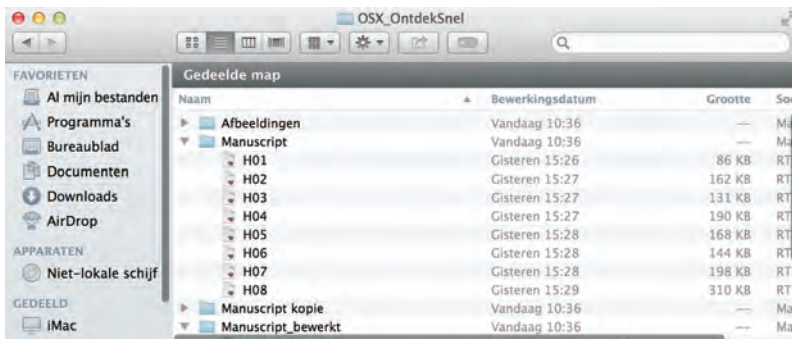

U opent mappen, programma's en documenten door twee keer snel achter elkaar op de icoon te klikken. Als er meer bestanden in de map staan dan er in het venster zichtbaar zijn, gebruikt u de schuifbalk aan de zijkant van het venster.

Dubbel-klikken

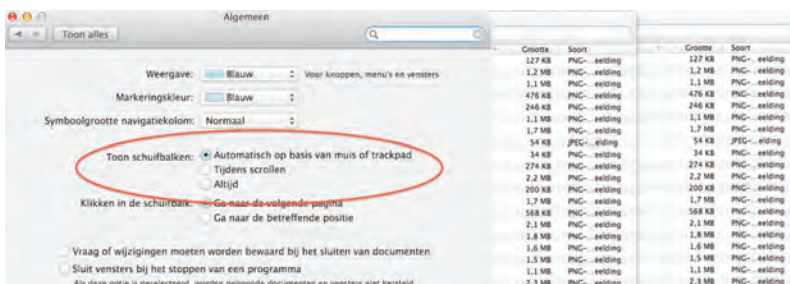
Vóór OS X Mountain Lion schoof u met het scrolwiel op de muis naar beneden om de inhoud onder in een venster of pagina te bekijken, en omhoog om naar boven te scrollen. In Mavericks werkt dit andersom: u scrolt nu juist naar beneden om naar de inhoud van een venster of pagina bovenaan te gaan, en naar boven om de inhoud onder in een venster of pagina te kunnen bekijken. De bediening van uw computer sluit hiermee nog beter aan op iOS, het besturingssysteem dat wordt gebruikt op de iPhone, iPod touch en iPad.

Scrollen

Met de schuifbalk kunt u de inhoud van een venster geheel bekijken.

Met de standaardinstelling van Mavericks wordt de schuifbalk voortaan in het venster verborgen totdat u het scrolwiel of het stuurvlak van de muis gebruikt, of met twee vingers over een trackpad omhoog of omlaag veegt. Als u het verbergen van de schuifbalk niet prettig vindt, verander dan de instellingen met **Systeemvoorkeuren, Algemeen**. Selecteer in **Toon schuifbalken** de optie **Toon schuifbalken**.

Aan u de keuze of u de schuifbalk standaard in het venster wilt weergeven of niet.

I. Inleiding

Trackpad Op de MacBook en MacBook Pro van Apple wordt geen muis bijgeleverd, maar gebruikt u een *trackpad* om alle muishandelingen uit te voeren. Met speciale bewegingen, *gestures* genoemd, kunt u selecteren, (rechts)klikken, scrollen, zoomen en bladeren, of toepassingen als Mission Control en Launchpad activeren.

Bewegingen OS X Mavericks gebruikt diverse nieuwe bewegingen voor het trackpad, waarmee u de computer nog intuïtiever kunt bedienen. Gelukkig is dit niet alleen voorbehouden aan de bezitters van een MacBook. Het Magic Trackpad van Apple kunt u apart aanschaffen. Het werkt hetzelfde als het trackpad van een MacBook, maar is stukken groter. U verbindt het Magic Trackpad draadloos met uw Mac via de Bluetooth-technologie.

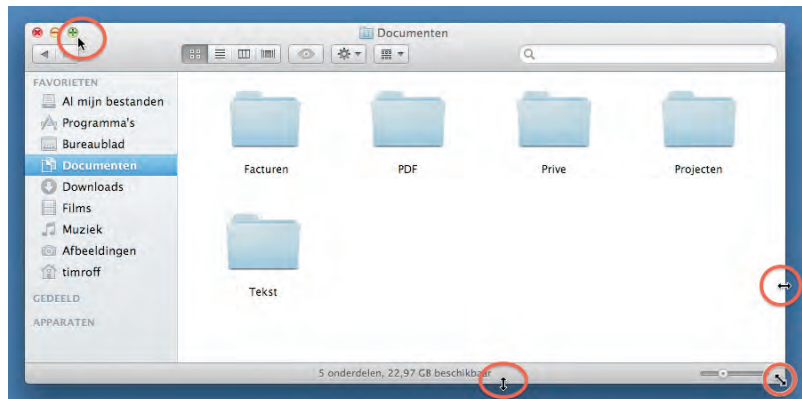
Gestures of bewegingen bieden unieke bedieningsmogelijkheden.

Vergroten en verkleinen

Pas de grootte van een venster aan door de randen boven, rechts, onder en links van het venster te selecteren en deze te slepen. Of selecteer de hoek rechtsonder aan het venster en sleep hiermee om het venster te vergroten of te verkleinen.

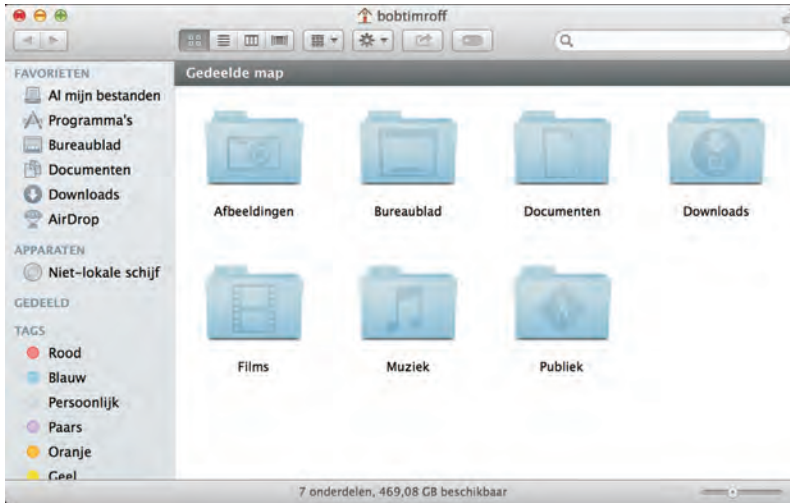
Vensters krijgen de optimale grootte met de zoomknop, het kleine groene knopje linksboven in het venster. Als er zich te veel bestanden of mappen in een venster bevinden, verschijnen – afhankelijk van uw instellingen – de horizontale of verticale schuifbalken, zodat u door de inhoud kunt scrollen.

De afmetingen van een venster kunnen op veel manieren worden aangepast.

De vensterknoppen om vensters te sluiten,

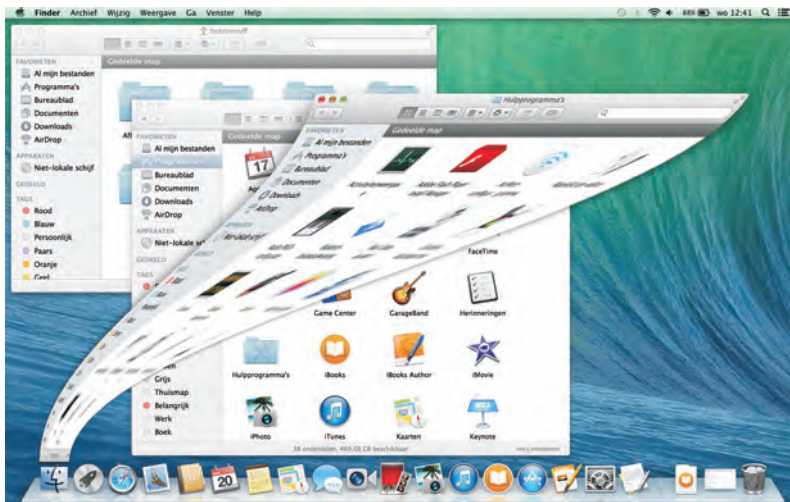

De zoomknop toont de inhoud van de map in een optimaal vensterformaat.

Geopende vensters die u later nodig hebt, verbergt u tijdelijk met de minimaliseerknop (het gele knopje). Het venster verdwijnt hiermee met een sierlijke bocht in het dock en verschijnt rechts van de andere symbolen.

Minimaliseren

De vensterknoppen treft u aan in alle programma's van Mac OS X. Met minimaliseren kunt u een scherm tijdelijk in het dock opbergen.

Minimaliseren met dubbelklik Een venster kunt u ook minimaliseren door te dubbelklikken in de bovenste balk van het venster. U stelt dit in met de systeemvoorkeuren. Ga naar **Systeemvoorkeuren, Algemeen**. Activeer de optie **Minimaliseer door dubbel te klikken op de titelbalk**. Wilt u het geminimaliseerde venster weer zien, dan klikt u erop in het dock, of u klikt in het menu **Finder, Venster** op de vensternaam.

I. Inleiding

Sluiten

U sluit een geopend venster met het rode knopje (sluitknop) linksboven in het venster. Het venster is dan echt verdwenen. Als u een venster van een programma sluit, vraagt het programma – als dat nog niet is gebeurd – of u de inhoud van het venster als document wilt bewaren.

Inhoud van map Dubbelklikken op een map toont de inhoud van de map. Dubbelklik op een programma om het te starten. Een dubbelklik op een document start het programma waarmee het bestand is gemaakt. Is dat programma niet op uw computer geïnstalleerd, dan wordt er – indien aanwezig – een alternatief voor het programma gebruikt.

Slepen

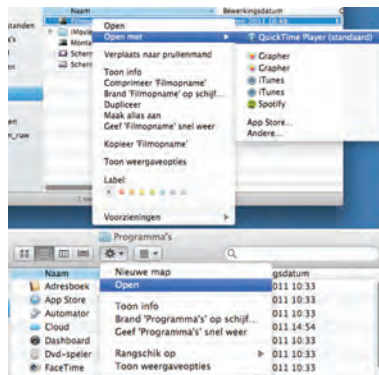
Een veelgebruikte handeling met de muis is slepen. Slepen doet u zo: selecteer een bestand en verplaats het terwijl u de muisknop ingedrukt houdt. U kunt een selectie naar een andere plek in een Finder-venster slepen of naar het bureaublad of een andere map op de computer. U gebruikt slepen ook om het uiterlijk van een Finder-venster aan te passen of om onderdelen aan een venster toe te voegen.

De rechtermuisknop

Hebt u ervaring met Windows, dan bent u gewend aan een muis die is voorzien van minimaal twee muisknoppen. Oorspronkelijk werd de Macintosh-computer bediend met een muis met slechts één muisknop. U kunt de rechtermuisknop simuleren door de Ctrl-toets in te drukken voordat u klikt of door met twee vingers te klikken op het trackpad.

Contextmenu's

Een zeer goede reden om een rechtermuisknop te willen gebruiken, vormen de zogeheten contextmenu's (of snelmenu's). U activeert die met de rechtermuisknop. Contextmenu's bieden extra functies die binnen de context van het geselecteerde object vallen. Opent u bijvoorbeeld een snelmenu na het selecteren van een bestand, dan ziet u opties die van toepassing zijn op dat type bestand. Doet u echter hetzelfde bij een knop, een lege plek in een venster of een programmasymbool, dan krijgt u andere opties.

Snelmenu's bieden snel toegang tot commando's.

Het toetsenbord

We wijzen u op enkele bijzondere toetsen die niet zijn bedoeld om tekst te typen, maar om commando's te activeren of extra functionaliteit te bieden. Linksboven vindt u de Esc-toets (*Escape*), waarmee u vensters kunt sluiten of acties onderbreekt. Hiernaast staan de functietoetsen, waarmee u speciale functies van Mac OS X gebruikt. Op de nieuwe toetsenborden van elke Mac staan symbolen op de functietoetsen die als geheugensteuntje dienen voor de opties die Apple hieraan heeft toegekend.

Funcie-toetsen

Dit zijn de toetsen die we terugvinden op de meeste toetsenborden van Apple.

Mission Control De voorzieningen Mission Control en Dashboard en enkele andere programma's gebruiken de functietoetsen. Als de beloofde actie van een functietoets niet werkt, gebruik de functietoets dan in combinatie met de Fn-toets.

De pijltoetsen op het toetsenbord worden ook cursortoetsen genoemd, omdat u hiermee de positie van de cursor verandert. U gebruikt de pijltoetsen om met de cursor door een tekst te bewegen, of om door bestanden in een Finder-venster te bladeren. In sommige programma's verplaatst u er ook objecten mee, of zet u het geluid harder en zachter.

Pijltoetsen

De Ctrl-toets (*Control*), Alt-toets (ook *Option*-toets genoemd) en Cmd-toets (*Command*) gebruikt u in combinatie met de 'gewone' toetsen. Daarmee krijgt u extra commando's en functies in programma's tot uw beschikking. We noemen dergelijke toetsencombinaties sneltoetsen.

Bijzondere toetsen

Het belang van een reservekopie

De verleiding is vast groot om direct aan de slag te gaan met de programma's en voorzieningen van Mac OS X, maar we raden u aan eerst een reservekopie van uw systeem te maken.

Mac OS X maakt automatisch een reservekopie met het programma Time Machine. Nadat u het programma hebt ingesteld, maakt Time Machine ieder uur en iedere dag, week en maand een reservekopie van uw vaste schijf (of schijven).

Time Machine

I. Inleiding

Sluit u een externe vaste schijf aan, dan verschijnt automatisch dit bericht.

De schijf Naamloos is ingesteld als back-upschijf.

Het duurt even, maar dan heb je ook wat.

Zodra er geen ruimte meer op de externe schijf is, worden de oudste kopieën verwijderd om ruimte te maken voor actuelere reservekopieën. U hoeft nooit meer bang te zijn dat u bestanden kwijtraakt, want met Time Machine kunt u letterlijk terugreizen in de tijd. U gaat naar de datum (of het tijdstip) waarop u een bestand nog had en plaatst het terug.

Extra vaste schijf

Bent u niet in het bezit van een extra vaste schijf? Schaf die dan zo snel mogelijk aan. Let erop dat de USB-, FireWire- of Thunderbolt-schijf minimaal de dubbele opslagcapaciteit heeft van de vaste schijf in uw computer. Vooral mediabestanden als foto's, video en muziek vreten schijfruimte. Externe vaste schijven vanaf 1 TB zijn tegenwoordig zeer betaalbaar, dus bezuinig hier niet op.

Om te achterhalen hoeveel opslagcapaciteit de schijf in uw computer heeft, selecteert u de icoon van Macintosh HD. Kies het menu **Finder, Archief, Toon info**. Het dialoogvenster toont de beschikbare capaciteit, de hoeveelheid gebruikte schijfruimte en de hoeveelheid schijfruimte die u nog kunt gebruiken.

Hoe groot is uw vaste schijf?

Zodra u voor het eerst een externe vaste schijf op uw computer aansluit, krijgt u het verzoek of u de schijf wilt gebruiken met Time Machine. Na bevestiging verschijnt het dialoogvenster van Time Machine.

Plug in dat ding

2

Introductie Mac OS X

U merkt gaandeweg hoe consistent Mac OS X is opgebouwd. Hierdoor is het mogelijk snel te leren werken met de Mac. In dit hoofdstuk leert u uit welke onderdelen het besturingssysteem van uw computer is opgebouwd en hoe u de Mac bedient.

Het besturingssysteem Mac OS X

Een computer is een levenloos apparaat als er geen besturingssysteem op is geïnstalleerd. Een besturingssysteem houdt bij uit welke onderdelen een computer is opgebouwd. Niet alleen de hardware (toetsenbord, muis, beeldscherm, printer, netwerk), maar ook de software die op de computer is geïnstalleerd, is dankzij het besturingssysteem te bedienen.

Een besturingssysteem wordt geleverd met diverse programma's en extra voorzieningen. Mac OS X is hierop geen uitzondering. Alle taken die u op een computer zou willen uitvoeren, zijn mogelijk met de volgende programma's:

- Met het programma Teksteditor of Pages maakt u tekstdocumenten.
- Het bijhouden van een adressenlijst van uw vrienden en zakelijke contacten doet u met Contacten.
- Voor het bijhouden (en delen) van een agenda gebruikt u Agenda.
- U kunt digitale boeken lezen met het programma iBooks. Aangeschafte boeken worden gesynchroniseerd tussen alle apparaten met hetzelfde Apple-ID.
- Het programma Kaarten gebruikt u om locaties te bekijken, om routes te plannen en om routebeschrijvingen te delen tussen verschillende apparaten waarop u hetzelfde Apple-ID gebruikt..
- Voor het surfen op internet en het werken met e-mail hebt u de programma's Safari en Mail tot uw beschikking.
- Om te communiceren met anderen gebruikt u Berichten. Hiermee kunt u tekstberichten versturen, bestanden verzenden en (video)bellen.
- Het beluisteren van muziek, het *rippen* van cd's, abonneren op pod- en vodcasts neemt iTunes geheel voor zijn rekening.

iLife Hebt u onlangs een Mac aangeschaft, dan zijn de softwarebundels iLife en iWorks met uw computer meegeleverd. Met deze verzameling softwarepakketten kunt u foto's beheren en bewerken (iPhoto), video-opnamen monteren (iMovie), muziek maken (GarageBand), tekstdocumenten schrijven en bewerken (Pages), presentaties maken (Keynote) en spreadsheets maken (Numbers). Bent u overstapt van een ouder besturingssysteem naar Mavericks, dan kunt u de programma's ook afzonderlijk aanschaffen in Mac App Store. Open hiervoor het menu **Apple, App Store**.

Programma's worden ook wel toepassingen of applicaties genoemd.

Het bureaublad

Het eerste wat in het oog springt als u de computer start, is het bureaublad. De metafoer van het bureaublad biedt u op een gebruiksvriendelijke manier toegang tot het besturingssysteem en alle programma's, mappen en documenten die zich op uw computer bevinden.

Probeer het bureaublad, net als uw echte bureau, een beetje netjes te houden.

U geeft de Mac een persoonlijk tintje door de achtergrond op uw bureaublad te wijzigen. U kunt een achtergrond gebruiken met foto's, tekeningen, patronen, structuren of een effen kleur.

Bureaublad-achtergrond wijzigen

2. Introductie Mac OS X

Klik met de rechtermuisknop op het lege bureaublad. Kies **Wijzig bureaublad-achtergrond** in het snelmenu dat verschijnt. U ziet het voorkeurenpaneel Bureaublad en schermbeveiliging. In de linkernavigatiekolom hebt u de keuze uit diverse thema's. Overdaad schaadt, maar het is úw computer dus leef u gerust uit.

Waarschijnlijk het eerste wat u wilt doen: de achtergrond van het bureaublad wijzigen.

Het dock

Het dock biedt een veilige thuishaven in Mac OS X.

Onder in het scherm bevindt zich een balk met iconen. Dit is het dock. Hierin staan programma's die u vaak gebruikt. Ook geopende programma's en gemini-maliseerde vensters vindt u terug in het dock.

Programma's in het dock

Mac OS X heeft standaard verschillende programma's in het dock geplaatst. U verwijdert een programma door het bijbehorende symbool uit het dock te slepen. In dat geval wordt alleen de verwijzing naar het programma verwijderd en niet het programma zelf. U kunt het altijd weer aan het dock toevoegen.

Plaatst u de cursor boven een symbool, dan verschijnt de naam van het bijbehorende programma hierboven. U start een programma in het dock door er eenmaal op te klikken. Elk onderdeel in het dock gebruikt snelmenu's waarmee u elk programma kunt starten en stoppen, of specifieke taken kunt uitvoeren. U wisselt snel tussen geopende applicaties door er in het dock op te klikken.

Programma's die niet in het dock zijn geplaatst maar die u vanuit Finder start, verschijnen tijdelijk in het dock. Elk geopend programma wordt aangeduid met een wit rechthoekje onder het betreffende programma-icoon in het dock. In Mavericks kunt u deze optie aan- of uitzetten bij **Systeemvoorkeuren, Dock, Toon aanduiding voor geopende programma's**.

Houd de cursor op een symbool in het dock en u ziet de naam van de applicatie verschijnen.

De witte rechthoek geeft aan dat een programma is geopend.

Dashboard is een voorziening van Mac OS X waarmee u diverse miniprogramma's opent. Deze kleine, handige programma's worden *widjets* genoemd. Bij installatie van Mac OS X zijn al diverse widjets geïnstalleerd. Klik op **Mission Control** in het dock en activeer linksboven **Dashboard**. Of activeer Dashboard met de F12- of F4-toets (op nieuwe Macs) of veeg met drie vingers naar rechts op het trackpad. In Mavericks wordt Dashboard als een *space* weergegeven (in hoofdstuk 4 ontdekt u meer over spaces.) Vindt u deze weergave niet prettig en wilt u Dashboard als extra laag op de voorgrond weergeven, kies dan in het menu **Systeemvoorkeuren, Mission Control** het onderdeel **Dashboard**. Zet de optie **Toon Dashboard als space** uit.

Dashboard

U kunt extra widjets in de meest uiteenlopende categorieën downloaden op de website van Apple. Kijk op www.apple.com/downloads/dashboard/.

Widgets zijn er in alle soorten en maten.